

Aleksandri Orehek v slovo

Dne 8. junija 2017 nas je zapustila naša draga sodelavka in prijateljica Aleksandra Orehek, ena od prvih sedimentologinj v Sloveniji. Premagala jo je zahrbtna bolezen.

Klicali smo jo Saša, vsi po vrsti - njeni sošolci, vrstniki, in tudi mi, mnogo mlajši kolegi, katerim je že kar na začetku dovolila, da smo jo tikali. Bila je gospa iz ljubljanske meščanske družine, kljub temu pa vsem svojim sovrstnikom, kasnejšim kolegom in prijateljem tovarišica v pravem pomenu besede.

Aleksandra Orehek se je rodila 30. junija 1929 v Ljubljani, materi Alojziji in očetu Jožefu, kot dvojčica s sestro Meto in nekoliko starejšima bratom Petrom in sestro Asto. Osnovno šolo je končala leta 1941, gimnazijo pa po vojni, v času, ki je v njej pustil trajne posledice.

Leta 1950 se je vpisala na Fakulteto za naravoslovje in tehnologijo na takratno Ljubljansko montanistiko. Študij je končala leta 1957 z odmevno diplomsko nalogo z naslovom *Geološke razmere na severovzhodnem pobočju Gorjancev in ozemlju kostanjeviškega zaliva na Krškem polju*. Naslednje leto, 1958 se je zaposlila na takratnem Geološkem zavodu Ljubljana, ki se je po letu 1991 preimenoval najprej v Inštitut za geologijo, geotehniko in geofiziko in pozneje v Geološki zavod Slovenije. Že z diplomsko nalogo je začela svoje dolgoletno delovanje na področju sedimentne geologije in petrologije ter nadaljevala svojo bogato kariero vse do upokojitve leta 1992.

Saša se je odločila za študij geologije zato, ker je živela z naravo in imela iskreno rada svojo domovino. Tako je bila vzgojena že v svoji rani mladosti. Čeprav zavedna in ponosna Slovenka, je spoštovala vse druge narode, narodnosti in kulture, s katerimi se je srečevala. Vedno je s spoštovanjem govorila o ljudeh, ki jih je srečala v času službovanja v Alžiriji, kjer je sodelovala pri raziskavah za izdelavo geološke karte merila 1:50.000. Številna prijateljstva je stkala med kolegi iz nekdanje skupne države. Prepešala je velik del domovine. Rada je imela svoj poklic in sodelavce. Sprva kot kartirajoča geologinja in nato dolga leta kot ena vodilnih sedimentologinj pri nas, je bila vključena v vse najpomembnejše projekte svojega časa. To so bile predvsem raziskave za izdelavo Osnovne geološke karte Jugoslavije v merilu 1:100.000 za liste ter karte slovenskega ozemlja ter za zelo odmeven in eden redkih povezovalnih programov Mezozoik Slovenije. Njena posebna strast so bile parageneze težkih mineralov v sedimentih in sedimentnih kamninah. Raziskovala jih je za raznovrstne študije, predvsem metalogenetske in hidrogeološke, kot tudi v povezavi z energetskimi surovinami, najpogosteje za premoge ter nafto in plin v vzhodni Sloveniji ter za ovrednotenje nahajališč nekovinskih mineralnih surovin. Med slednjimi velja omeniti steklarske peske iz Moravč. S sodelavci je objavila več del o sedimentoloških, mikrofacialnih in geokemičnih značilnostih jurskih in krednih plasti na območju Dinaridov ter o flišu v jugozahodni Sloveniji. V arhivu Geološkega zavoda Slovenije se nahajajo njena poročila o raziskavah, tudi tista s kartiranja v Alžiriji. Sodelovala je pri pripravi tiskanih vodičev za ekskurzije po Sloveniji, katerih so se udeležili mnogi priznani domači in tuji geologi.

Ob rednem delu se je bila vedno pripravljena posvetiti tudi izobraževanju mladega kadra. Bila je mentorica in svetovalka številnim mladim kolegom, katere je uvajala v svet petrologije sedimentnih kamnin Slovenije.

Saša je bila do konca ponosna in aktivna članica Združenja borcev narodnoosvobodilne borbe (NOB) ter kritična do spreobračanja zgodovine. Svoje mnenje o dogodkih iz zgodovine je vedno povedala jasno in glasno, ne glede na odziv okolice. Ni je bilo strah ne nasprotovanja, ne zasmehovanja. Trdno je stala za svojim mišljenjem in obnašanjem, kar smo znali ceniti vsi njeni prijatelji in znanci. Z veseljem je pomagala pri organizaciji raznovrstnih geoloških srečanj. Pristno in neprisiljeno je združevala svojo strokovnost in osebno dostopnost ter bila ravno zaradi tega vedno priljubljena in cenjena med kolegi. V delo je vnašala svežino in vedrino. S svojo neposrednostjo nas je pogosto nasmejala, nemalokrat na svoj račun. Prenekatero anekdoto je povedala o svoji poklicni poti, simpatijah, družini in predmetih, ki jih je izgubila na terenu ter jih na nenavaden način vedno znova spet našla. Večkrat je ponovila, kako

so se šalili z imeni treh sester: »A-sta Saša in Meta doma?« Pred nekaj leti je izgubila sestro Asto, lani ji je umrla še sestra dvojčica, Meta, ki ji je bila po mamini smrti glavna opora.

Saša nas je velikokrat zbrala skupaj za razne priložnosti, nas pogostila in napolnila z optimizmom. Junija nas je poklicala zadnjikrat – za spomin na svetle trenutke – za slovo. Odšla je k svoji dragi družini.

Vedno se je bomo spominjali po njenih delih, predvsem pa z mislijo nanjo kot poštenega, neposrednega človeka širokega duha in odprtega srca.

Mirica in Miloš
(*Mirka Trajanova in Miloš Markič*)

Aleksandra Orehek - pomembnejša tiskana bibliografija

- BENIĆ, J., DROBNE, K., KNEZ, M., OGORELEC, B., OREHEK, A., PAVLOVEC, R., PAVŠIČ, J., PLENIČAR, M. & DROBNE, K. (ur.) 1991: Introduction to the Paleogene SW Slovenia and Istria: field-trip guidebook. Paleontološki inštitut I. Rakovca ZRC SAZU, IX, 90. Ljubljana.
- KOCH, R., OGORELEC, B. & OREHEK, A. 1989: Microfacies and diagenesis of Lower and Middle Cretaceous carbonate rocks of NW-Yugoslavia (Slovenia, Trnovo area) = Mikrofazies und Diagenese unter- und mittelkretazischer Karbonatgesteine von NW-Jugoslawien (Slowenien, Trnovo). *Facies*, 21: 135-170.
- OREHEK, A. (ur.) 1984. Vodič strokovne ekskurzije. 6. Sedimentološki plenum Jugoslavije, Bovec, 12.-14.9.1984, 45 p.
- OREHEK, A. & OGORELEC, B. 1978: Sedimentološke značilnosti jurskih in krednih karbonatnih kamenin na Trnovskem gozdu. V: BABIĆ, L. & JELASKA, V. (ur.): Sažeci predavanja. Hrvatsko geološko društvo, Zagreb: 11.
- OREHEK, A. & OGORELEC, B. 1980: Mineraloške in sedimentološke raziskave, Sedimentološke raziskave fliša v jugozahodni Sloveniji. *Geološki vjesnik*, 185-192.
- OREHEK, A. & OGORELEC, B. 1981: Korelacija mikrofacijalnih i geohemijskih osobina jurskih i krednih stena južne karbonatne platforme Slovenije = Correlation of microfacial and geochemical characteristics of Jurassic and Cretaceous rocks of the southern carbonate platform in Slovenia. *Glasnik Republičkog zavoda za zaštitu prirode i Prirodnjačkog muzeja u Titogradu*, 14: 161-181.
- OGORELEC, B., OREHEK, A. & BUDKOVIĆ, T. 1999: Lithostratigraphy of the Slovenian part of the Karavanke road tunnel. *Abhandlungen der Geologischen Bundesanstalt*, 56/2: 99-112.
- OREHEK, A., MIŠIČ, M. & BUSER, S. 1986: Petrološke značilnosti spodnjekrednega fliša v okolici Bohinja. V: Sažeci predavanja = Abstracts, Skup sedimentologa Jugoslavije, Brioni 2-5.06. 1986. S.l.: Hrvatsko geološko društvo, 108-109.
- OREHEK, A., MIŠIČ, M. & PAVŠIČ, J. 1980: Mineraloške in sedimentološke raziskave, Sedimentološke raziskave fliša v jugozahodni Sloveniji: 3. faza. *Geološki zavod: RSS, Ljubljana*: 31 p.
- OGORELEC, B. & OREHEK, A. 1983: Microfacial characteristics of Mesozoic carbonate rocks of Slovenia, Yugoslavia. V: JELASKA, VLADIMIR, TIŠLJAR, J & GLOVACKI, J. Ž. (ur.): Abstracts. Split: 122-124.
- OGORELEC, B., BUSER, S. & OREHEK, A. 1987: Jurassic beds in the northern part of the Dinaric carbonate platform (Trnovski gozd, SW Slovenia). V: COLIZZA, E. (ur.): Communications: abstracts. Poster session: abstracts. Trieste: Università degli studi, Istituto di geologia e paleontologia, 46.
- OREHEK, A., MIŠIČ, M. & BUSER, S. 1986: Petrološke značilnosti spodnjekrednega fliša v okolici Bohinja. V: Sažeci predavanja = Abstracts, V: Skup sedimentologa Jugoslavije, Brioni 2-5.06. 1986. S.l.: Hrvatsko geološko društvo, 108-109.
- OGORELEC, B., OREHEK, A., BUSER, S. & PLENIČAR, M. 1987: Komen beds - Skopo at Dutovlje (Upper Cretaceous). V: COLIZZA, E. (ur.): Excursions - 5th and 6th June 1987, E. Friuli, Karst of Gorizia and of W. Slovenia: guidebook. Trieste: Università degli studi, Istituto di geologia e paleontologia, 61-66.
- OGORELEC, B., OREHEK, A., DOZET, S. & GREGORIČ, V. 1991: Microfacies and sedimentology of Schythian beds in Slovenia. V: Abstracts. Institute of Geology, Zagreb: 67.

- ŠIKIĆ, D., PLENIČAR, M., ŠPARICA, M., GRAD, K., RIJAVEC, J., BUSER, S., BLAŠKOVIĆ, I., PRELOGOVIĆ, E., DOZET, S., DROBNE, F., MIOČ, P., OREHEK, A., PAVLOVEC, R., ŠRIBAR, L., TURNŠEK, D. & MAGAŠ, N. 1972: Osnovna geološka karta SFRJ. L 33-89, Ilirska Bistrica. Zvezni geološki zavod, Beograd.
- ŠOLAR, S.V., LAPAJNE, V., OREHEK, A., ZAKRAJŠEK, S. & ŽUŽA, T. 1994: Geološke raziskave kremenovih peskov v okolici Moravč: lokalnost Zabritof - zahodni del. Inštitut za geologijo, geotehniko in geofiziko, Ljubljana.
- ŠOLAR, S. V., PETRICA, R., JERŠE, Z., STRGAR, I., LAPAJNE, V., OGORELEC, B., URBANC, J., SKABERNE, D., ANIČIĆ, B., KRALJ, P., BIDOVEC, M., SOVA, D., ROKAVEC, D., DROBNE, F., STOJANOVIČ, B., OREHEK, A., ŠAJN, R., ŠRIBAR, L. & TREBUŠAK, I. 1994: Nekovinske mineralne surovine: končno poročilo o delu. Inštitut za geologijo, geotehniko in geofiziko, Ljubljana.
- Soavtorica Osnovne geološke karte SFRJ merila 1:100.000 listov L 33-77, Postojna; L 33-78, Ribnica; L 33-88, Trst; L 33-54, Ravne na Koroškem.